



УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Явор Лилков Янкулов*
УНСС, Катедра „Икономика на търговията“
Научна специалност „Икономика и управление (търговия)“

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен*
„доктор“ *по научна специалност в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Александър Ангелов Ангелов*
Тема на дисертационния труд: *Управление на запасите във веригата за доставки*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2486/21.10.2020 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на търговията“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по *научна специалност 05.02.18 Икономика и управление (търговия)* съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 392/11.03.2015 г. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 11.03.2015 г. – сега.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е разработен в три основни части, увод и заключение. Общият му обем е 210 стандартни страници, като в т.ч. се включват 10 приложения, 47 фигури, 25 таблици, списък на използваната литература със 117 източници.

Темата е актуална заради необходимостта от нова ефективна система за управление на търговската дейност, разглеждаща управлението на запасите във веригата за доставки. Това е един от начините за постигане на конкурентоспособност, както и оптимизиране на складовите наличности и управлението им, чрез добавяне на стойност на всяко едно равнище през което преминава продукта.

Целта в съкратен вариант е да се предложи методическа рамка за оптимизация размерът на запасите във веригата за доставки на електротехнически продукти, в зависимост от интензитета на тяхното търсене. За постигането на тази цел са поставени 5 основни задачи, които са ясно дефинирани.

Обект на изследване са запасите в предприятията на едро и дребно, работещи в сектора на търговията с електротехнически продукти. Предмет на изследването е провеждане на сравнителен анализ на база адаптирана и приложена методика между управлението на запасите във верига за доставка и конвенционалните модели за управление на запасите в отделно търговско предприятие.

Основната изследователска теза е, че управлението на запасите във веригата за доставки се извършва с по-малко общи разходи, отколкото управлението на запасите от отделните предприятия, интегрирани във верига за доставки. Използваната научна литература е авторитетна, актуална и достатъчна.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В дисертационното изследване са използвани следните научно-изследователски методи: исторически метод, индукция и дедукция, анализ и синтез, графичен метод, сравнителен анализ, статистически методи за прогнозиране – авторегресионни модели, оценъчна статистика, анализ на вариацията, оптимален размер на доставката, математически методи за оптимизиране размера на доставката при двушелонна верига за доставки и др.

Целта на дисертационния труд е постигната, като последователно са решени и поставените задачи. Теоретично е изяснена и обединена концепцията за управление на веригата за доставките с идеите за управление на запасите и интегрирането им. Проследен е цикъла на движение на запасите във веригата за доставки и разходите, генерирани в следствие на това преминаване. Проучен е измервателния апарат на запасите и моделите за управлението им. Адаптирана и апробирана е методическа рамка за управление на запасите във веригата за доставки. Оптимизирани са запасите във веригата за доставки на електротехнически продукти в зависимост от интензитета на тяхното търсене.

Сред постигнатите основни научни и научно-приложни резултати могат да се открият: Разработена е комбинирана рамка в шест етапа за сравнителен анализ на разходите за запаси във веригата за доставки, при двама самостоятелно действащи контрагенти. Разработената методическа рамка е приложена при изследването на веригата за доставки и управлението на запасите в нея при (две) отделни стоки с различен интензитет на търсенето.

На базата на направения емпиричен анализ са синтезирани обобщения и препоръки в следните насоки:

Индивидуални решения относно управление на запасите в отделно предприятие – търговец на едро и търговец на дребно при интензивно търсене и среден интензитет на търсенето. Направен е извода, че политиката на мениджмънта свързана с управлението на запасите трябва да е насочена към съблюдаване на равнището на запаса, повишаване на количеството на една доставка и нарастване на интервала между две доставки. Предлага се да се приложи система с фиксиран размер на доставката и с периодична проверка на фактическото (прагово) равнище на запаса.

Дадени са насоки относно индивидуалните решения на мениджърите при управление на запасите на база прогнозиране на търсенето и прилагане на модела за оптимален размер на доставката при търговец на едро и търговец на дребно, при интензивно търсене и среден интензитет на търсенето.

Предложени са решения за управлението на запасите в двушелонна линейна структура на веригата на доставка с интензивно търсене и среден интензитет на търсенето. Резултатите от проведения анализ обосновават предимствата от използването на двушелонна линейна верига за доставка. Прави се извода, че използването на преимуществата от работата във верига за доставки при стабилна икономическа среда водят до по-ефективно управление на запасите.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Сред водещите научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд могат да се открият:

- Проучен е цикълът на движение на запасите във веригата за доставки и са идентифицирани основните етапи, през които той преминава, като на тази основа са анализирани различните видове възникващи разходи.
- Адаптирана и апробирана е методическа рамка за управление на веригата за доставки при реално и прогнозно търсене на електротехнически продукти с различен интензитет на търсенето.
- Извършен е сравнителен анализ на равнището на разходите, който потвърждава изследователската теза, че управлението на запасите във веригата за доставки се извършва с по-малко общи разходи, отколкото управлението на запасите от отделните предприятия, интегрирани във веригата за доставки.

Считам, че постигнатите резултати, направените заключения и дефинираните приноси са изцяло авторски.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените три публикации (две статии и един доклад) са изцяло авторски. В публикациите е използван научен израз, а изследванията са извършени с адекватен и приложим инструментариум.

6. Оценка на автореферата

По отношение на обема и съдържанието на автореферата, считам, че той е в достатъчен обем и коректно, пълно и точно отразява в резюме съдържанието и достиженията в дисертационното изследване на автора.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

От научна гледна точка не може да се твърди, че съществува изследване, което да е окончателно завършено и да няма потенциал за бъдещо развитие и усъвършенстване. Същото се отнася и за дисертационния труд на докторант Ангелов.

В тази връзка имам към него следния въпрос: *Може ли разработената методическа рамка за управление на веригата за доставки при реално и прогнозно търсене на електротехнически продукти с различен интензитет на търсенето да се приложи и при други продукти, различни от посочените?*

Ако отговорът на горния въпрос е положителен, моята препоръка е докторантът да продължи своите изследвания в тази посока.

8. Заключение

Убедено давам своята положителна оценка за предложения дисертационен труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Александър Ангелов.

06.11.2020 г.
София

Подпис:
/доц. д-р Явор Янкулов/